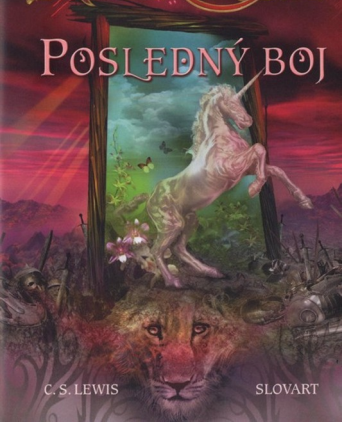


- KRONIKY -  
NARNIJE

POSLEDNÝ BOJ



C. S. LEWIS

SLOVART

POSLEDNÝ  
BOJ



KRONIKY NARNIE

# POSLEDNÝ BOJ



C. S. Lewis

*Ilustrácie Pauline Baynesová*



VYDAVATEĽSTVO SLOVART

The Last Battle Copyright © CS Lewis Pte Ltd 1956  
Inside Illustrations by Pauline Baynes copyright © CS Lewis Pte Ltd 1956  
Cover Art by Cliff Nielsen, copyright © CS Lewis Pte Ltd 2002  
Published under licences from The CS Lewis Company Ltd.  
Slovak Edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2006  
Translation © Patrick Frank 2006

**ISBN 80-8085-073-9**

*Pri vodnom kotle*



**Z**a posledných dní Narnie žil pri vodopáde ďaleko na západe, až za Lampovou divočinou, jeden opičiak. Bol taký starý, že si nikto nepamätal, ako sa do tých končín vlastne dostal, a bol to najprefikanejší, najškaredší a najzvráskavenejší tvor, akého si viete predstaviť. Mal malý drevený domček so strechou z lístia, postavený v korune vysokého stromu, a volal sa Fintor. V tejto časti lesa žilo iba veľmi málo hovoriacich zvierat, ľudí, trpaslíkov či iných tvorov, on však mal jedného dobrého priateľa a suseda – somára Metka. Teda aspoň obaja tvrdili, že sú priatelia, hoci podľa toho, ako ich vzťah vyzeral zvonka, by ste zrejme skôr povedali, že somár robil opičiakovi sluhu. Všetku prácu musel vždy urobiť aj zaňho. Keď šli spolu k rieke, Fintor síce nabral vodu do veľkých kožených mechov, no odniesť naspäť ju musel Metko. Keď chceli niečo z nižšie položených miest, išiel tam s prázdnyimi vrecami a vracal sa obťažkaný nákladom zasa iba on. Najlepšie pochúťky vždy zjedol Fintor, vraviac pritom: „Vieš, Metko, nemôžem sa kŕmiť trávou a bodliakmi tak ako ty, takže je celkom sprá-

vodlivé, že si to vynahrádzam inak.“ Somár na to vždy odpovedal: „Ale pravdaže, Fintor. Pravdaže. Je mi to jasné.“

Metko sa nikdy nestážoval, lebo vedel, že Fintor je oveľa dôvtipnejší ako on, a vlastne mu lichotilo, že sa s ním vôbec priatelí. Ak aj niekedy proti niečomu protestoval, opičiak mu povedal: „Tak moment, Metko. Nezabudni, že viem oveľa lepšie, čo treba spraviť a čo nie. Sám dobre vieš, že nie si práve najbystrejší.“ Na to mu somár vždy odvetil: „Máš pravdu, Fintor. Veru tak, máš pravdu. Nie som práve najbystrejší.“ Potom si vzdychol a urobil, čo od neho opičiak chcel.

Začiatkom jedného roka sa raz ráno spoločne vybrali na prechádzku k Vodnému kotlu. Je to jazero ležiace tesne pod útesmi na západnom konci Narnie, do ktorého dopadá obrovský duniaci vodopád a z druhej strany z neho vyteká Veľká rieka. Vďaka vodopádu voda v jazere neprestajne vrije, bubľe a víri sa ako variaca sa polievka, no a podľa toho dostalo aj názov Vodný kotol. Najživšie je pri ňom začiatkom jari, keď sa do vodopádu dostáva voda z topiaceho sa snehu hôr Západnej divočiny. Ako tak hľadeli do víriacej sa vody, Fintor odrazu na čosi ukázal čiernym chlpatým prstom a zvolal: „Pozri sa! Čo to je?“

„Čo ako?“ spýtal sa Metko.

„Tá žltá vec, čo sa na moment vynorila pod vodopádom. Aha, už je tam zasa! Pláva na hladine. Musíme zistiť, čo to je.“

„Musíme?“ začudoval sa somár.

„Isteže musíme!“ odvrkol opičiak. „Mohlo by to byť niečo užitočné. Buď kamoš, skoč tam a vyťahni to na breh. Tak si to budeme môcť lepšie prezrieť.“

„Skočiť do kotla?“ spýtal sa Metko strihajúc dlhými ušami.

„Ako inak by si to chcel dostať von, ha?“

„Ale... Ale...“ jachtal somár. „Nebolo by lepšie, keby si tam skočil ty? Vieš, ty si chcel vedieť, čo to je, nie ja. Navyše máš





ruky. Keď príde na chytanie vecí, si na tom skoro tak dobre ako ľudia alebo trpaslíci. Ja mám iba kopytá.“

„No teda, Metko,“ vzdychol si sťažka Fintor. „Nikdy by som si nepomyslel, že raz povieš niečo také. Naozaj, nikdy by mi nenapadlo, že sa zachováš práve takto.“

„Prečo? Povedal som niečo zlé?“ spýtal sa ho somár veľmi tichým, skrúšeným hlasom, lebo videl, že opičička niečo hlboko ranilo. „Chcel som iba...“

„Chcel si, aby som skočil do vody,“ dopovedal zaňho Fintor. „Akoby si nevedel, aké majú opice chatrné pľúca a ako ľahko dokážu prechladnúť. Nuž, čo už. Pôjdem tam teda. Už teraz sa celý trasiem od toho krutého vetra, ale pôjdem tam. Zrejme to neprežijem. Potom ti to bude ľúto.“ Jeho hlas znel, akoby sa mal každú chvíľu rozplakať.

„Prosím ťa, nerob to!“ zvolal Metko, napoly kričiac a napoly hĺkajúc. „Prosím, prosím, prosím, nerob to! Nemyslel som to tak. Naozaj! Veď vieš, aký som hlúpy a ako nikdy neviem myslieť naraz na viac vecí. Celkom som zabudol, aké máš chatrné zdravie. Isteže tam pôjdem ja. Nesmie ti ani napadnúť, že by si tam mohol skákať sám. Sľúb mi, že to neurobiš!“

Fintor mu to teda sľúbil a Metko sa klopokajúc kopytami presunul na skalnatom brehu až k vode a hľadal miesto, kde sa najľahšie dostane do jazera. Aj keby nebola zima, skočiť do búrlivej vody plnej vírov by nebolo vôbec ľahké, a on sa celú minútu roztrasene presviedčal,

že to musí urobiť. Potom však zozadu začul Fintorov hlas: „Možno by som to nakoniec predsa len mal spraviť sám.“ Z toho ho striaslo ešte viac a náhlivo odvetil: „Nie, nie! Sľúbil si mi to! Už tam idem!“ vyhlásil a vrhol sa do vody.

Okamžite mu do tváre strekla pena, takže mal zalepené oči a plné ústa. Potom na niekoľko sekúnd klesol pod hladinu, a keď sa mu podarilo dostať hlavu nad vodu, nachádzal sa už v úplne inej časti jazera. Chytil ho silný vír, začal ním točiť čoraz rýchlejšie a nakoniec ho zatiahol priamo pod vodopád. Padajúca voda ho opäť strhla pod hladinu a držala ho tam tak dlho, až bol presvedčený, že už nevydrží zadržiavať dych a utopí sa. Keď sa napokon predsa dostal na hladinu a podarilo sa mu priblížiť k tej veci, ktorú mal vytiahnuť, minula ho a prúd ju stiahol pod vodopád, kde sa aj ona potopila. Vynorila sa veľmi ďaleko od neho.

Trvalo to dlho a bol už na smrť unavený a zmeravený od zimy, no napokon sa mu predsa len podarilo tú vec chytiť do zubov a vytiahnuť na breh. Tam si do nej zaplietol predné nohy, lebo bola dlhá a široká ako nejaká veľká predložka pred kozub a k tomu všetkému aj ťažká, studená a klzká.

Hodil ju pred Fintora a sám sa iba triasol od zimy, snažiac sa znova chytiť dych. Opičiak sa naňho ani nepozrel, ani sa nespýtal, ako sa cíti. Zaujímala ho iba tá vec.

Obchádzal ju zo všetkých strán, rozprestieral ju, tľapkal po nej rukami a oňuchával ju. Potom sa mu v očiach objavil zlovestný záblesk. „Je to levia koža,“ vyhlásil.

„I-á, i-á... Čože?“

„Napadlo mi... Čo keby... Hm...“ vravel si opičiak zamyslene.

„Ktovie, kto zabil toho leva,“ poznamenal Metko. „Mali by sme ho pochovať. Musíme mu pripraviť slušný pohreb.“

„Ale veď to nebol hovoriaci lev,“ namietol Fintor. „Tým sa trápiť nemusíš. Hore v divočine nad vodopádmi nežijú nijaké hovoriace zvieratá. Tá koža musela patriť nejakému hlúpemu levovi, ktorý nikdy nevedel hovoriť.“

Mimochodom, bola to pravda. Toho leva pred pár mesiacmi ďaleko v Západnej divočine zabil a zodral z kože jeden poľovník – človek. To však do tohto príbehu nepatrí.

„Ale aj tak, Fintor,“ namietol Metko. „Aj keby tá koža bola z hlúpeho nehovoriaceho leva, nemali by sme mu predsa len vystrojiť slušný pohreb? Levy sú... dosť vážne zvieratá. Najmä kvôli... Vieš, na koho myslím, však?“

„Len si nezačni vymýšľať nejaké hlúposti, Metko,“ zahriakol ho opičiak. „Sám totiž dobre vieš, že myslenie nepatrí k tvojim silným stránkam. Z tejto levej kože bude pre teba parádny zimník.“

„To by sa mi asi nepáčilo,“ namietol somár. „Vyzeralo by to... Teda ostatné zvieratá by si mohli pomyslieť... Chcem povedať, že by som sa necítil...“

„O čom to hovoríš?“ spýtal sa ho Fintor škrabúc sa ľavou rukou za pravým uchom, ako to už opice občas robia.

„Chcem povedať, že by to nebolo slušné voči veľkému levovi Aslanovi, keby sa somár ako ja obliekal do levej kože,“ odvetil Metko.

„Nesnaž sa so mnou hádať, dobre?“ okríkol ho opičiak. „Čo už môže somár ako ty vedieť o takýchto veciach? Myslenie nikdy nepatrilo k tvojim silným stránkam, tak čo keby si ma nechal, nech tieto veci vybavím za teba? Čo keby si sa ku mne správal tak ako ja k tebe? Ja si nemyslím, že dokážem úplne všetko. Je mi jasné, že v niektorých veciach si oveľa lepší práve ty. Práve preto som ťa nechal skočiť do jazera – vedel som, že to zvládneš sto-krát lepšie ako ja. Ale prečo by som potom nemohol zasa ja robiť veci, ktoré zvládam oveľa lepšie ako ty? Prečo mi nedovolíš robiť vôbec nič? Buď férový. Raz ja, raz ty.“

„Tak dobre. Ak sa na to pozeráš takto...“ rezignoval somár.

„Niečo ti poviem,“ pokračoval opičiak. „Namiesto rečí by si mal radšej skočiť dolu do Orešnice a pozrieť sa, či tam nemajú nejaké pomaranče a banány.“

„Ale ja som hrozne unavený, Fintor,“ namietol Metko.

„Áno, lenže zároveň si premrznutý a celý mokrý,“ povedal mu opičiak. „Potrebuješ niečo, čím sa zahreješ, a cesta tam a naspäť ti môže iba prospieť. Navyše, dnes je v Orešnici trhový deň.“ No a Metko, pravdaže, súhlasil, že tam teda pôjde.

Len čo Fintor ostal pri koži sám, začal sa po dvoch a občas aj po všetkých štyroch šuchtať k svojmu stromu. Keď sa k nemu dostal, pustil sa do lezenia k svojmu domu, stále si čosi polohlasne mrmlúc. Doma odkiaľsi vyhrabal ihlu, niť a nožnice. Bol totiž veľmi bystrý a od trpaslíkov sa už dávnejšie naučil šiť. Klbko nite (bola veľmi hrubá a pripomínala skôr povrázok ako ozajstnú nitku) si strčil do úst, takže mu vydulo líce, akoby cmúľal veľkú karamelku, ihlu stisol perami a nožnice vzal do ľavej ruky. Potom zliezol zo stromu a prešuchtal sa naspäť k ľavej koži. Tam si čupol a pustil sa do práce.



Hneď mu bolo jasné, že levia koža bude Metkovi prídlhá a krk zasa prikrátky. Preto z nej odstrihol hodný kus a urobil z neho čosi ako golier na somárov dlhý krk. Potom od kože oddelil hlavu a prišil ten golier medzi ňu a plecيا. Na oba konce pripevnil nitky, aby si nimi Metko mohol zaviazať kožu pod hrudou a bruchom. Každú chvíľu nad ním preletel nejaký vták a on sa po ňom zakaždým vyplašene pozrel. Nechcel, aby si niekto všimol, čo robí. Ani jeden z tých operencov však nebol hovoriaci vták, takže bolo všetko v poriadku.

Neskoro popoludní sa Metko vrátil. Už neklusal, len sa vliekol, tak, ako to už somáre robievajú.

„Nemali nijaké pomaranče ani banány,“ oznámil opičiakovi, „a ja som hrozne unavený.“ Lahol si na zem.

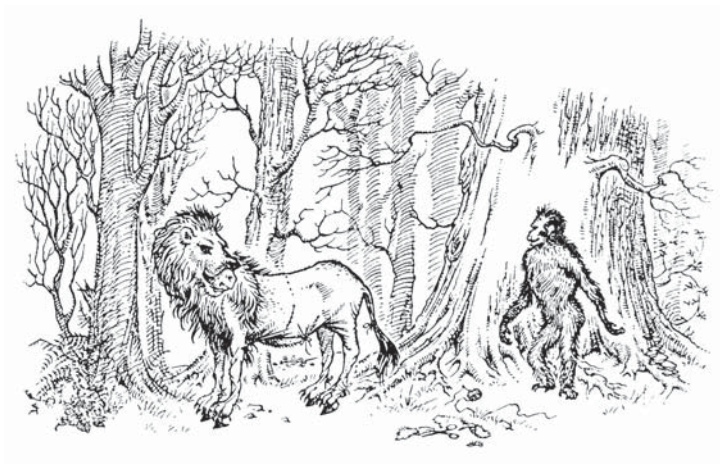
„Pod' si vyskúšať svoj úžasný nový kabát z levej kože,“ povedal mu Fintor.

„Kašlem na tú kožu,“ odvrkol somár. „Skúsím si ju ráno. Dnes už na to nemám dosť síl.“

„Ty si ale hnusný, Metko!“ zlostil sa Fintor. „Hovoríš, že si unavený, a ako sa podľa teba mám asi cítiť ja? Celý, celučičký deň, zatiaľ čo ty si si užíval príjemnú prechádzku do údolia, som tvrdo pracoval na tvojom novom kabáte. Mám z toho také ubolené ruky, že v nich už takmer ani neudržím nožnice. No a teraz mi ani nepoďakuješ, ani sa nepozrieš na ten kabát, ani ti na tom nezáleží, ani... ani...“

„Drahý Fintor,“ povedal Metko, rýchlo vstávajúc zo zeme, „je mi to hrozne ľúto. Bolo to odo mňa naozaj hnusné. Pravdaže si ho rád vyskúšam. Vyzerá fantasticky. Prosím, prosím, natiahni mi ho!“

„Tak stoj a nehýb sa,“ prikázal mu opičiak. Levia koža bola preňho príťažká, napokon sa mu však s veľkým fučaním, vzdychaním a jožkaním podarilo dostať ju na somára. Priviazal mu ju o trup, nohy, krk aj chvost a pozrel sa, ako to vyzerá. Vpredu z papule vytrčala dosť veľká časť Metkovho ňufáka a nikto, kto už niekedy videl ozajstného leva, by sa tým nemohol dať ani na sekundu oklamať. Lenže ak by sa na Metka v levej koži pozrel niekto, kto leva nikdy nevidel, mohol by si ho s ním pomýliť, najmä ak by sa nepozeral zblízka, nemal by na to dobré svetlo a somár by nezahíkal ani nezadupal kopytami.



„Vyzeráš super!“ potešil sa opičiak. „Každý, kto ťa uvidí, si pomyslí, že pred ním stojí sám veľký Aslan.“

„To je hrozné!“ zdesil sa Metko.

„Ale kdeže!“ namietol opičiak. „Odteraz budú všetci robiť presne to, čo im prikážeš.“

„Ale ja im nechcem nič prikazovať...“

„Uvedom si, koľko dobra by to mohlo priniesť!“ zlostil sa opičiak. „A neboj sa, budem ti hovoriť čo a ako. Vymyslím rozumné príkazy, ktoré dáš ostatným. Budú nás poslúchať úplne všetci, ešte aj sám kráľ! Konečne môžeme ponaprávať všetko, čo v Narnii nie je v poriadku.“

„Vari tu niečo nie je v poriadku?“ čudoval sa somár.

„Čože?“ zvolal Fintor. „Ako by mohlo byť všetko v poriadku v krajine, kde nemajú dosť pomarančov a banánov?“

„No... Vieš...“ začal zdráhavo Metko, „nie je tu veľa takých... Vlastne okrem teba tu asi nie je nikto, komu by tie veci chýbali.“

„A čo cukor?“ pripomenul mu.

„Hm... To je pravda,“ prikývol Metko. „Toho by mohlo byť trochu viac.“

„Tak sme dohodnutí,“ vyhlásil opičiak. „Budeš predstierať, že si Aslan, a ja ti poviem, čo máš hovoriť.“

„Nie, nie, nie!“ ohradil sa somár. „Také hrozné veci ani nenaznačuj! To by nebolo správne, Fintor. Možno som hlúpy, ale taký sprostý zasa nie som. Čo by s nami bolo, keby sa tu ukázal pravý Aslan?“



„Predpokladám, že by sa veľmi potešil. Tú kožu nám zrejme poslal úmyselne – chce, aby sme to tu napravili v jeho mene. Navyše, on sa tu nikdy neukáže. Aspoň nie teraz.“

V tej chvíli sa priamo nad nimi ozval hrom a zem sa zatriasla ako pri menšom zemetrasení. Obe zvieratá stratili rovnováhu a spadli doluznačky do hliny.

„Tak vidíš!“ zastonal Metko, len čo sa mu podarilo chytiť dych. „Je to znamenie. Varuje nás! Vedel som, že to, čo máš za lubom, je od začiatku zlé. Okamžite zo mňa zlož tú prekliatu kožu!“

„Nie, nie,“ upokojoval ho opičiak (občas mu to myslelo veľmi rýchlo). „Naozaj ide o znamenie, ale presne opačné, ako si myslíš. Práve som ti chcel povedať, že ak by pravý Aslan, ako mu hovoríš, chcel, aby sme spravili niečo také, potom by nám to dal najavo hromom a zemetrasením. Mal som to už na jazyku, ale to znamenie prišlo, skôr ako som to stihol vysloviť. Teraz to už jednoducho musíš spraviť, Metko. A už sa so mnou viac nehádaj. Ty týmto veciam nerozumieš. Čo už môže taký somár vedieť o znameniach?“

*Kráľova nerozvážnosť*



Asi o tri týždne neskôr sedel posledný z kráľov Narnie pod veľkým košatým dubom rastúcim neďaleko jeho loveckej chaty. Každé leto tam rád strávil zo desať dní. Bola to nízka budova so slamenou strechou, stojaca neďaleko východného konca Lampovej divočiny kúsok nad sútokom dvoch riek. Kráľ zbožňoval oddych v týchto končinách, kde mohol žiť prostým životom a načas zabudnúť na štátnické povinnosti aj pompéznosť kráľovského dvora na hrade Cair Paravel. Volal sa Tirián, a hoci ešte nemal ani dvadsaťpäť rokov, jeho plecia už boli poriadne široké a ramená plné pevných svalov. Bra-da mu ešte rástla iba veľmi riedko a mal modré oči a ne-bojácnu, úprimnú tvár.

Okrem neho tam toho jarného rána bol iba jeho naj-drahsí priateľ, jednorožec Klenomus. Mali sa radi ako rodní bratia a navzájom si už v boji niekoľkokrát za-chránili život. Majestátny jednorožec stál so sklonenou hlavou pri kráľovom kresle a leštil si roh o belostnú srst na boku.

„Dnes akosi nemám náladu na poľovačku ani prácu,“ vyhlásil kráľ. „Nemôžem myslieť na nič, iba na tie úžasné správy. Myslíš, že sa k nám ešte dnes dostanú ďalšie?“

„Sú to najlepšie zvesti, aké sa v Narnii objavili za nášho života, za života našich otcov aj starých otcov,“ odvetil Klenomus. „Teda ak sú pravdivé.“

„Ako by mohli byť nepravdivé?“ spýtal sa kráľ. „Už je to vyše týždňa, čo ponad nás preleteli prvé vtáky s tým, že tu, v Narnii, videli samého veľkého leva Aslana. Potom tú zvesť priniesli veвериčky. Tie ho síce na vlastné oči nevideli, no boli si isté, že sa naozaj v lese nachádza. Po nich sa ozval jeleň. Ten ho v Lampovej divočine skutočne videl, hoci len z diaľky a za mesačného svetla. No a nakoniec nám to povedal ten človek s tmavou pleťou a bradou – kupec z Kalormenu. Kalormenčania v Aslana neveria tak ako my, no tento človek o ňom hovoril tak, akoby o ňom ani na moment nezapochyboval. A to už nevravím o jazvecovi, ktorý k nám prišiel včera večer. Aj on ho videl na vlastné oči.“

„Áno, pane,“ prikývol Klenomus. „Ja tomu verím. Ak sa aj zdá, že tomu neverím úplne, potom iba preto, lebo moja radosť je priveľká na to, aby dovolila mojej viere preniknúť na povrch. Pripadá mi to takmer až pridobré na to, aby to mohla byť pravda.“

„Veru tak,“ vzdychol si kráľ a až sa pritom takmer zachvel od radosti. „Ani som už nedúfal, že sa za môjho života niečo také stane.“

„Počúvajte!“ zvolal náhle Klenomus nakláňajúc hlavu a nastražujúc uši.

„Čo je?“ vyzvedal Tirián.

„Kopytá, pane,“ odvetil jednorozec. „Dopadajú na zem veľmi tvrdo, takže to musí byť jeden z kentaurov. Aha, tam je!“

Ku kráľovi naozaj pribehol veľký kentaurus so zlatou bradou, ľudským potom na čele a konským na chrbte. „Sláva kráľovi!“ pozdravil hlasom hlbším ako býk.

„Zdravím ťa!“ odvetil kráľ a obzrel sa na dvere svojej loveckej chaty. „Krčah vína pre ctihodného kentaura! Vitaj, Múdit. Keď chytíš dych, povieš nám, čo ťa sem privádza.“

Z chaty vyšlo páža s veľkým dreveným krčahom zdobeným čudесnými vyrezávanými vzormi. Podalo ho ken-

